

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۲/۸/۴

۷۹۶

شماره چاپ

۳۷۵

شماره ثبت

یک فوریتی

طرح اصلاح موادی از قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

(یک فوریت این طرح در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۲/۷/۲۸

به تصویب رسید.)

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی: عمران

فرعی:

آموزش، تحقیقات و فناوری - اجتماعی - اقتصادی -
برنامه و بودجه و محاسبات - شوراها و امور داخلی
کشور - قضائی و حقوقی

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۴۵ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

با عنایت به اینکه قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در جلسه علنی مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و پس از تأیید شورای نگهبان در مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۷، توسط دولت در مورخ ۱۳۷۵/۱/۹ جهت اجراء ابلاغ گردید. لذا، بازبینی قانون پس از گذشت حدود هفده سال به دلایل زیر امری ضروری است.

در راستای سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در ارتقای بهبود کیفی ساختمان‌های پایدار و مقاوم، رعایت و اجرای طرح‌های اسلامی-ایرانی در ساخت و ساز کشور و همچنین ارتقای کیفیت سازه‌ها و ارائه خدمات بهینه مهندسی و رعایت مقررات ملی ساختمان و از طرفی گسترش توسعه استان‌ها و به تبع آن افزایش ظرفیت مهندسین کشور و در اجرای اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مبنی بر واگذاری تصدی‌های دولتی و تقویت بخش‌های غیر دولتی و همچنین تغییرات ساختاری وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی و راه و ترابری و تشکیل وزارت راه و شهرسازی عملاً پس از گذشت حدود هفده سال از تصویب قانون

نظام مهندسی و کنترل ساختمان، نیاز به اصلاحاتی در برخی از مواد آن ضروری است. لذا طرح ذیل با قید یک فوریت تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد:

بانوج لاهوتی - مقیمی - نبی‌اله‌احمدی - چهاردولی - شیری علی‌آباد - فیروزی - نوروزی - علی‌محمدی - خسته‌بند - حکیمی - گروسی - اربابی - پیرمؤذن - فیاضی - بزرگواری - سادات ابراهیمی - غلام‌محمد زارعی - خان‌محمدی خرمی - ابوالفضل ابوترابی - پشنگ - عارفی - شجاعی کیاسری - امیری کهنوج - تابش - بت‌کلیا - جباری - علوی - دواتگری - موسی‌احمدی - نعیمی‌رز - فلاحی باباجان - عاشوری قلعه‌رودخانی - آرامی - آقای‌مغانجوقی - فتحی‌پور - محبی - نوباوه‌وطن - کولیوند - رجبی - جلیل‌سرقلعه - نعمتی - بیرانوند - فرهنگی - سیدمهدی‌هاشمی - مفتاح

عنوان طرح:

اصلاح موادی از قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

ماده ۱- ماده (۴) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب

۱۳۷۴/۱۲/۲۲ و تبصره (۱) آن به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۴- در تمامی کشور اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی در امور

طراحی، محاسبه، اجراء، نظارت، بازرسی، کنترل و سایر امور فنی در بخشهای ساختمان و شهرسازی که توسط وزارت راه و شهرسازی تعیین می‌شود مستلزم داشتن صلاحیت حرفه‌ای است. این صلاحیت در مورد مهندسان از طریق

پروانه اشتغال به کار مهندسی و در مورد کاردان‌های فنی و معماران تجربی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی و در مورد کارگران ماهر از طریق پروانه مهارت فنی احراز می‌شود. مرجع تعیین حدود صلاحیت و صدور پروانه اشتغال به کار مهندسان، کاردان‌ها و معماران تجربی در هر استان به پیشنهاد سازمان استان و به تصویب شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان می‌رسد و مرجع تشخیص صلاحیت و صدور پروانه مهارت فنی کارگران ماهر، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای هر استان یا همکاری سازمان استان می‌باشد.

شرایط و ترتیب صدور، تمدید، ابطال و تغییر مدارک صلاحیت حرفه‌ای موضوع این ماده و چگونگی تعیین، حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال دارندگان آنها، در آیین‌نامه اجرائی این قانون که ظرف سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون با پیشنهاد شورای مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، معین می‌گردد.

تبصره ۱- اهداف و اعتبارات مورد نیاز برای آموزش و آزمون اشخاص و سامان بخشیدن به صنفها و حرفه‌های فنی مشاغل در این بخشها همه‌ساله باید در اعتبارات سالانه دستگاه اجرائی مربوط پیش‌بینی شود.

ماده ۲- در مواد (۱۰)، (۱۷) و (۲۰) قانون، عبارت «سه‌سال» به عبارت «چهارسال» تغییر می‌یابد.

ماده ۳- در ماده (۱۲) قانون، عبارت «پنج نفر» به «نه نفر» تغییر می‌یابد.

ماده ۴- بندهای (۱۴) و (۱۵) ماده (۱۵) قانون به شرح زیر اصلاح و یک

بند به آن الحاق می‌گردد:

۱۴- معرفی نمایندگان هیأت مدیره سازمان استان جهت عضویت در کمیسیون‌های ماده (۵) شورای عالی شهرسازی و معماری و تبصره (۱) ماده (۱۰۰) قانون شهرداری و هیأت حل اختلاف مالیاتی

۱۵- تهیه و تنظیم مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی در استان از طریق پیشنهاد به شورای مرکزی و تصویب این شورا و تأیید وزارت راه و شهرسازی به منظور بررسی و تصویب قیمت خدمات مهندسی در رشته‌های اصلی مطابق آیین‌نامه اجرائی

بند الحاقی- اجرای تصمیمات و مصوبات شورای مرکزی سازمان و فراهم ساختن زمینه‌های مناسب برای انجام نظارت شورای مرکزی بر عملکرد هیأت مدیره

ماده ۵- ماده (۱۸) قانون به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۸- در متن ماده عبارت «یک یا چند بازرس» حذف و عبارت «حسابرس رسمی از مؤسسات حسابرسی رسمی» جایگزین می‌شود و همچنین کلمات «بازرس» و «بازرسان» حذف و عبارت «حسابرس رسمی» جایگزین و به انتهای ماده نیز جمله «انتخاب مؤسسه حسابرسی رسمی به پیشنهاد سازمان استان و با تأیید شورای مرکزی تعیین می‌گردد» اضافه می‌شود.

ماده ۶- در ماده (۲۰) قانون عبارت «بیست و پنج نفر» به عبارت «سی و پنج نفر» تغییر می‌یابد.

ماده ۷- بندهای (ه) و (ک) ماده (۲۱) قانون به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ه- نظارت بر عملکرد سازمان‌های استان‌ها و اصلاح خط‌مشی آن سازمان با ابلاغ دستورالعمل‌های لازم

ک- در صدر این بند عبارت «همکاری در» حذف می‌گردد.

ماده ۸- ماده (۲۲) قانون به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۲۲- شورای مرکزی دارای هیأت‌رئیس‌های متشکل از یک رئیس، دو نائب‌رئیس، یک دبیر و یک خزانه‌دار است که با اکثریت آراء از بین اعضاء انتخاب می‌شوند. شورای مرکزی برای تعیین رئیس شورا، سه نفر را از بین خود انتخاب و از طریق وزیر راه و شهرسازی جهت تعیین یکی از اعضاء معرفی شده به‌عنوان رئیس سازمان و صدور حکم، به رئیس جمهور معرفی می‌نماید.

دوره تصدی رئیس سازمان چهارسال و دوره مسؤلیت‌های سایر اعضاء هیأت‌رئیس دوسال است و انتخاب مجدد آنان بلامانع می‌باشد.

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین به شرح پیوست نسبت به طرح اصلاح

موادی از قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان تقدیم می‌گردد.

معاونت قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۲):

در طرح تقدیمی آیین تگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)
 رعایت نشده است، متن اصلاحی طرح به ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۴):

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.
 دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
 دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس؛

وضعیت طرح تقدیمی از جهت رعایت مقررات آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی بشرح
زیر می باشد:

ماده ۱۳۱ -

۱- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد
 ندارد

۲- موضوع و عنوان مشخص دارد
 ندارد

۳- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

۴- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون

(موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با انقضاء شش ماه پیش از انقضاء شش ماه

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می باشد.

نمی باشد.

ماده ۱۴۲ - طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجه با ایراد نمی باشد.
 می باشد. مواد متعدد بیش از یک موضوع

ماده ۱۴۴ - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

نشده است. موارد و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ماده ۱۸۵ - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
 می شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد برگ اظهار نظر به عنوان ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین
در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسیهای به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.
 لازم نیست.

تعداد ده برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

الف - دلایل ضرورت قانونگذاری

- ۱- در ماده (۳) طرح عبارت «نفر» در ماده (۱۲) به «نفر» اصلاح شده است در حالی که در متن ماده (۱۲) بعد از عدد «۵» کلمه «نفر» وجود ندارد. عبارت پیشنهادی چنین است: در ماده (۱۲) عبارت «بین ۵ و ۲۵ نفر» به عبارت «بین ۹ و ۲۵ نفر» تغییر می‌یابد.
- ۲- در ماده (۵) طرح که عبارت «حسابرسی رسمی» را جایگزین عبارت «بازرس و بازرسان» در ماده (۱۸) قانون نموده است، لازم است افعال جمع در ماده (۱۸) به مفرد تبدیل شود.
- ۳- در ماده (۴) طرح که یک بند به ماده (۱۵) الحاق نموده است قانون شماره آن را تعیین نکرده که علی‌القاعده با توجه به اینکه این ماده دارای (۱۶) بند است، بند الحاقی به عنوان بند (۱۷) محسوب می‌شود. لکن با عنایت به اینکه بند (۱۶) فعلی قانون «سایر مواردی...» است، لازم است تصریح شود که بند الحاقی به عنوان بند (۱۶) الحاق می‌شود و بند (۱۶) قانون به بند (۱۷) تغییر می‌یابد.
- ۴- در ماده (۴) طرح بند (۱۴) ماده (۱۵) قانون اصلاح شده و ضمن آن نماینده هیأت‌مدیره سازمان استان به عنوان عضو هیأت حل اختلاف مالیاتی اعلام شده است؛ این در حالی است که بند (۱۴) فعلی این عضویت را مقید به قید «در رسیدگی و تشخیص مالیاتی فنی و مهندسی اعضای سازمان» کرده است ولی در این طرح چنین قیدی وجود ندارد. این بدین معنا است که نماینده هیأت‌مدیره سازمان استان در تمامی دعاوی مطرح در هیأت حل اختلاف مالیاتی حضور خواهد داشت و این به نوعی اصلاح ماده (۲۴۴) قانون مالیاتهای مستقیم محسوب می‌شود.

ب - سوابق قانونی

قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان ۱۳۷۴/۱۲/۲۲

ماده ۴- از تاریخی که وزارت مسکن و شهرسازی با کسب نظر از وزارت کشور در هر محل حسب مورد اعلام نماید، اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی به آن دسته از امور فنی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی که توسط وزارت یاد شده تعیین می‌شود مستلزم داشتن صلاحیت حرفه‌ای

است. این صلاحیت در مورد مهندسان از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی و در مورد کاردانه‌های فنی و معماران تجربی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی یا تجربی و در مورد کارگران ماهر از طریق پروانه مهارت فنی احراز می‌شود. مرجع صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی و پروانه اشتغال به کاردانی و تجربی وزارت مسکن و شهرسازی و مرجع صدور پروانه مهارت فنی وزارت کار و امور اجتماعی تعیین می‌گردد. شرایط و ترتیب صدور، تمدید، ابطال و تغییر مدارک صلاحیت حرفه‌ای موضوع این ماده و چگونگی تعیین، حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال دارندگان آن‌ها در آیین‌نامه اجرایی این قانون معین می‌شود.

تبصره ۱ - وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کار و امور اجتماعی حسب مورد موظف‌اند ظرف ۱۰ سال از تاریخ ابلاغ این قانون با استفاده از همکاری شهرداری‌ها، مهندسان و سازمان‌ها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی شاغل در این بخش‌ها دامنه اجرای این ماده را به کل کشور توسعه دهند. اهداف مرحله‌ای این امر و بودجه مورد نیاز برای آموزش و آزمون اشخاص و سامان بخشیدن به صنف و حرف فنی شاغل در این بخش‌ها همه ساله در بودجه سالیانه دستگاه اجرایی مربوط پیش‌بینی خواهد شد.

تبصره ۲ - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیر ایرانی جهت انجام خدمات موضوع این قانون باید مدارک صلاحیت حرفه‌ای موقت دریافت دارند.

ماده ۱۰ - هر یک از سازمان‌های استان دارای هیأت مدیره‌ای خواهد بود که از بین اعضای داوطلب واجد شرایط در رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان برای یک دوره سه ساله انتخاب خواهد شد و انتخاب مجدد اعضای هیأت مدیره بلامانع است.

ماده ۱۲ - تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره سازمان استان‌ها بین ۵ و ۲۵ نفر متناسب با تعداد اعضا به تفکیک رشته‌های اصلی خواهد بود.

تبصره - در هر یک از رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان که نماینده یا نمایندگانی در هیأت مدیره سازمان استان‌ها دارند، یک نفر به عنوان عضو علی‌البدل هیأت مدیره انتخاب خواهد شد. نحوه شرکت اعضا علی‌البدل در جلسات هیأت مدیره در آیین‌نامه اجرایی این قانون معین خواهد شد.

ماده ۱۵ - اهم وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است:

- ۱ - برنامه‌ریزی در جهت تقویت و توسعه فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در معماری و شهرسازی.
- ۲ - برنامه‌ریزی به منظور رشد و اعتلای حرفه‌های مهندسی ساختمان و مشاغل مرتبط با آن.

- ۳ - ارتقای دانش فنی و کیفیت کار شاغلان در بخش‌های ساختمان و شهرسازی از طریق ایجاد پایگاه‌های علمی، فنی، آموزش و انتشارات.
- ۴ - همکاری با مراجع مسئول در امر کنترل ساختمان از قبیل اجرای دقیق و صحیح مقررات ملی ساختمان و ضوابط طرح‌های جامع و تفصیلی و هادی شهرها توسط اعضای سازمان حسب درخواست.
- ۵ - نظارت بر حسن انجام خدمات مهندسی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در طرح‌ها و فعالیت‌های غیر دولتی در حوزه استان و تعقیب متخلفان از طریق مراجع قانونی ذیصلاح.
- ۶ - مشارکت در امر ارزشیابی و تعیین صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار شاغلان در امور فنی مربوط به فعالیت‌های حوزه‌های مشمول این قانون.
- ۷ - دفاع از حقوق اجتماعی و حیثیت حرفه‌ای اعضا و تشویق و حمایت از فعالیت‌های با ارزش و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی و معرفی طرح‌های ارزشمند.
- ۸ - تنظیم روابط بین صاحبان حرفه‌های مهندسی ساختمان و کارفرمایان و کمک به مراجع مسئول در بخش ساختمان و شهرسازی در زمینه ارجاع مناسب کارها به صاحبان صلاحیت و جلوگیری از مداخله اشخاص فاقد صلاحیت در امور فنی.
- ۹ - کمک به ترویج اصول صحیح مهندسی و معماری و همکاری با وزارت مسکن و شهرسازی در زمینه تدوین، اجرا و کنترل مقررات ملی ساختمان و استانداردها و معیارها.
- ۱۰ - کمک به ارتقای کیفیت طرح‌های ساختمانی، عمرانی و شهرسازی در محدوده استان و ارائه گزارش بر حسب درخواست، شرکت در کمیسیون‌ها و شوراهای تصمیم‌گیری در مورد اینگونه طرح‌ها و همکاری با وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداری‌ها در زمینه کنترل ساختمان و اجرای طرح‌های یاد شده با استفاده از خدمات اعضای سازمان استان.
- ۱۱ - ارائه خدمات کارشناسی فنی به مراجع قضایی و قبول داورى در اختلافاتی که دارای ماهیت فنی است.
- ۱۲ - همکاری با مراجع استان در هنگام بروز سوانح و بلایای طبیعی.
- ۱۳ - تأیید ترازنامه سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی.
- ۱۴ - معرفی نماینده هیأت مدیره سازمان جهت عضویت در کمیسیون‌های حل اختلاف مالیاتی در رسیدگی و تشخیص مالیاتی فنی و مهندسی‌اعضاء سازمان.
- ۱۵ - تهیه و تنظیم مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی در استان و پیشنهاد به وزارت مسکن و

شهرسازی، مرجع تصویب مبانی و قیمت خدمات مهندسی در آیین نامه اجرایی تعیین می گردد.

۱۶ - سایر مواردی که برای تحقق اهداف این قانون در آیین نامه اجرایی معین می شود.
تبصره ۱ - برای رسیدگی و تشخیص صحیح مالیات مشاغل فنی و مهندسی اعضای سازمان استان، نماینده هیأت مدیره سازمان در جلسات کمیسیون های حل اختلاف مالیاتی آن استان شرکت خواهد داشت.

تبصره ۲ - مفاد این ماده شامل چگونگی فعالیت وزارتخانه ها و سایر دستگاه های دولتی و کارکنان آن ها در انجام وظایف محوله نمی شود.

ماده ۱۷ - هر سازمان استان دارای یک شورای انتظامی متشکل از یک نفر حقوقدان به معرفی رئیس دادگستری استان و دو یا چهار نفر مهندس خوشنام که به معرفی هیأت مدیره و با حکم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسان ساختمان برای مدت سه سال منصوب می شوند. خواهد بود و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

رسیدگی بدوی به شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی در خصوص تخلفات حرفه ای و انضباطی و انتظامی مهندسان و کاردان های فنی به عهده شورای یاد شده است. چگونگی رسیدگی به تخلفات و طرز تعقیب و تعیین مجازات های انضباطی و موارد قابل تجدید نظر در شورای انتظامی نظام مهندسی در آیین نامه اجرایی تعیین می شود.

تبصره - مراجع قضایی برای رسیدگی به شکایات و دعاوی مطروح علیه اعضای سازمان استان که متشاء آن ها امور حرفه ای باشد بنا به درخواست مشتکی عنه یا خوانده می توانند نظر کارشناسی سازمان استان محل را نیز خواستار شوند هیأت مدیره مکلف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وصول استعلام، نظر خود را به طور کتبی اعلام نماید و در صورت عدم اعلام نظر مراجع مربوط می توانند رأساً به کار رسیدگی ادامه دهند همچنین در سایر دعاوی که موضوع آن ها مرتبط با مفاد این قانون باشد محاکم قضایی می توانند جهت انجام کارشناسی نیز از سازمان استان محل خواستار معرفی یک کارشناس یا هیأت کارشناسی خیره و واجد شرایط شوند هیأت مدیره سازمان مکلف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز نسبت به معرفی کارشناس یا کارشناسان صلاحیتدار در رشته مربوط به ماهیت دعوی اقدام نماید. در مواردی که به لحاظ ماهیت کار، نیاز به وقت بیشتر باشد هیأت مدیره می تواند با ذکر دلیل از مراجع قضایی ذیربط استمهال نماید.

ماده ۱۸ - هر سازمان استان حسب مورد دارای یک یا چند بازرس می باشد که موظف اند در چارچوب قانون و آیین نامه اجرایی آن و آیین نامه مالی سازمان به حساب ها و ترازنامه سازمان

استان رسیدگی و گزارش‌های لازم را جهت ارائه به مجمع عمومی تهیه نمایند و نیز تمامی وظایف و اختیاراتی را که به موجب قوانین و مقررات عمومی به عهده بازرس محول است انجام دهند. بازرسان مکلف‌اند نسخه‌ای از گزارش خود را پانزده روز پیش از تشکیل مجمع عمومی به هیأت مدیره تسلیم کنند. بازرسان با اطلاع هیأت مدیره حق مراجعه به کلیه اسناد و مدارک سازمان را دارند بدون اینکه در عملیات اجرایی دخالت کنند و یا موجب وقفه در عملیات سازمان شوند.

ماده ۲۰ - شورای مرکزی متشکل از ۲۵ نفر عضو اصلی و ۷ نفر عضو علی‌البدل با ترکیب رشته‌های یاد شده در آیین‌نامه است که از بین اعضای هیأت مدیره سازمان‌های استان معرفی شده از سوی هیأت عمومی و توسط وزیر مسکن و شهرسازی برای مدت ۳ سال انتخاب می‌شوند. اعضای شورای مرکزی باید علاوه بر عضویت در هیأت مدیره سازمان استان، خوشنام و دارای سابقه انجام کارهای طراحی یا اجرایی یا علمی و تحقیقی و آموزشی برجسته و ارزنده باشند.

ماده ۲۱ - اهم وظایف و اختیارات "شورای مرکزی" به این شرح است:

الف - برنامه‌ریزی و فراهم آوردن زمینه اجرای اهداف و خطمشی‌های این قانون با جلب مشارکت سازمان استان‌ها و هماهنگی وزارت مسکن و شهرسازی.

ب - بررسی مسایل مشترک سازمان‌های استان و سازمان نظام مهندسی و تعیین خطمشی‌های کوتاه مدت، میان مدت و درازمدت و ابلاغ آن‌ها.

ج - ایجاد زمینه‌های مناسب برای انجام وظایف ارکان سازمان از طریق مذاکره و مشاوره با مراجع ملی و محلی، در امور برنامه‌ریزی، مدیریت، اجرا و کنترل طرح‌های ساختمانی و شهرسازی و با مراجع قضایی در مورد اجرای مواد این قانون که به امور قضایی و انتظامی مربوط می‌باشد.

د - حل و فصل اختلافات بین ارکان داخلی سازمان‌های استان یا بین سازمان‌های استان با یکدیگر یا بین اعضای سازمان‌های استان با سازمان خود از طریق داوری.

ه - همکاری با وزارت مسکن و شهرسازی در امر نظارت بر عملکرد سازمان‌های استان و اصلاح خطمشی آن سازمان‌ها از طریق مذاکره و ابلاغ دستورالعمل‌ها.

و - همکاری با مراکز تحقیقاتی و علمی و آموزشی و ارائه مشورت‌های لازم در زمینه تهیه مواد درسی و محتوای آموزش علوم و فنون مهندسی در سطوح مختلف به وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و فرهنگ و آموزش عالی.

ز - همکاری با وزارت مسکن و شهرسازی و سایر دستگاه‌های اجرایی در زمینه تدوین مقررات ملی ساختمان و ترویج و کنترل اجرای آن و تهیه "شناسنامه فنی و ملکی ساختمان‌ها" و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی.

ح - همکاری با وزارت کار و امور اجتماعی در زمینه ارتقای سطح مهارت کارگران ماهر شاغل در بخش‌های ساختمانی و شهرسازی و تعیین استانداردها و مهارت و کنترل آن.

ط - تلاش در جهت جلب مشارکت و تشویق به سرمایه‌گذاری اشخاص و مؤسسات در طرح‌های مسکن و تأسیسات و مستحقات عمرانی عام‌المنفعه و همکاری با دستگاه‌های اجرایی در ارتقای کیفیت این گونه طرح‌ها.

ی - جمع‌آوری کمک‌های داخلی و بین‌المللی جهت کمک به دستگاه‌های مسئول در امر امداد و نجات در زمان وقوع حوادث غیر مترقبه.

ک - همکاری در برگزاری آزمون‌های تخصصی مهندسين، کاردانان فنی و کارگران ماهر و آموزش‌های تکمیلی برای به هنگام نگاه داشتن دانش فنی و همچنین شناسایی و تدارک فرصت‌های کارآموزی و معرفی به دانشگاه‌ها.

ل - حمایت اجتماعی از اعضای سازمان‌های استان و دفاع از حیثیت و حقوق حقه آن‌ها و همچنین دفاع از حقوق متقابل جامعه به عنوان مصرف‌کنندگان محصولات، تولیدات و خدمات مهندسی در بخش‌های ساختمان، عمران و شهرسازی.

م - مشارکت در برگزاری کنفرانس‌ها و گردهمایی‌های تخصصی در داخل کشور و در سطح بین‌المللی.

ن - ارائه گزارش عملکرد به هیأت عمومی و وزیر مسکن و شهرسازی.

س - ارائه نظرات مشورتی سازمان نظام مهندسی به دولت و دستگاه‌های اجرایی در زمینه برنامه‌های توسعه و طرح‌های بزرگ ساختمانی، عمرانی و شهرسازی حسب درخواست دستگاه‌های مربوط.

انجام وظایف شورای مرکزی در سطح کشور، مانع از اقدام هیأت مدیره سازمان‌های استان در زمینه برخی از وظایف فوق که در مقیاس انسانی قابل انجام باشد، نخواهد بود.

ماده ۲۲ - "شورای مرکزی" دارای هیأت ریسه‌ای است متشکل از یک رئیس و دو دبیر اجرایی و دو منشی که دبیران و منشی‌ها با اکثریت آراء از بین اعضاء انتخاب می‌شوند. "شورای مرکزی" برای تعیین رئیس شورا، سه نفر را به وزیر مسکن و شهرسازی پیشنهاد می‌کند و وزیر

یاد شده یک نفر رابه عنوان رییس شورای مرکزی که رییس سازمان نیز محسوب می‌شود، جهت صدور حکم به رییس جمهور معرفی می‌نماید. دوره تصدی رییس سازمان سه سال و دوره مسئولیت سایر اعضای هیأت ریسه یک سال است و انتخاب مجدد آنان بلامانع می‌باشد.

قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران ۱۳۵۱/۱۲/۲۲

ماده ۵ - بررسی و تصویب طرحهای تفصیلی شهری و تغییرات آنها در هر استان به وسیله کمیسیونی به ریاست استاندار (و در غیاب وی معاون عمرانی استانداری) و با عضویت شهردار و نمایندگان وزارت مسکن و شهرسازی، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی و همچنین رئیس شورای اسلامی شهر ذی ربط و نماینده سازمان نظام مهندسی استان (با تخصص معماری یا شهرسازی) بدون حق رأی انجام می‌شود.

تبصره ۱- بررسی‌های فنی این کمیسیون برعهده کارگروه (کمیته) فنی کمیسیون متشکل از نمایندگان کمیسیون و مشاور طرح تفصیلی شهر می‌باشد.

تبصره ۲- دبیرخانه کمیسیون در سازمان مسکن و شهرسازی استان می‌باشد.

تبصره ۳- در مورد شهرتهران معاونین ذی ربط وزراء مسکن و شهرسازی، کشور، نیرو، جهاد کشاورزی و معاونین رؤسای سازمانهای حفاظت محیط زیست و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و شهردار تهران (رئیس کمیسیون) و همچنین رئیس شورای اسلامی شهر تهران بدون حق رأی، اعضاء کمیسیون می‌باشند.

محل دبیرخانه این کمیسیون در شهرداری تهران خواهد بود. جلسات کمیسیون با حضور اکثریت اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات کمیسیون حداقل با چهار رأی موافق معتبر است.

تبصره ۴- در صورت فقدان شورای اسلامی شهر در تهران، نماینده وزیر کشور و در سایر شهرها نماینده معرفی شده از سوی استاندار به جای رئیس شورای اسلامی شهر در کمیسیون ذی ربط شرکت خواهد نمود.^۱

^۱ - براساس ماده واحده قانون اصلاح ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۸۸/۱/۲۳ این ماده اصلاح شد.

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۳۴ (مصوب ۱۱.۲۷.۱۳۴۵)

ماده ۱۰۰ - مالکین اراضی و املاک واقع در محدوده شهر یا حریم آن باید قبل از هر اقدام عمرانی یا تفکیک اراضی و شروع ساختمان از شهرداری پروانه اخذ نمایند.

شهرداری می‌تواند از عملیات ساختمانی ساختمانهای بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه به وسیله مأمورین خود اعم از آن که ساختمان در زمین محصور یا غیر محصور واقع باشد جلوگیری نماید.

تبصره ۱ - در موارد مذکور فوق که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای بدون پروانه یا خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد کمیسیونی مرکب از فرماندار یا بخشدار - نماینده دادگستری شهرستان آن حوزه و نماینده انجمن شهر تشکیل و به ذینفع اعلام می‌شود که هر نوع توضیحاتی دارد ظرف ده روز کتباً ارسال و کمیسیون تصمیم لازم را ضمن تعیین ضرب‌الاجل مناسب صادر می‌نماید و شهرداری مکلف است مراتب را به مالک ابلاغ نماید هرگاه مالک در مهلت مقرر اقدام ننمود شهرداری رأساً اقدام و هزینه عملیات را طبق مقررات آیین‌نامه اجرای وصول عوارض از مالک دریافت می‌نماید.

تبصره ۲ - اقدامات شهرسازی خارج از محدوده شهرها باید با موافقت وزارت کشور باشد.

قانون الحاق ۶ تبصره به ماده ۱۰۰ قانون شهرداری (مصوب ۶.۸.۱۳۵۶)

ماده واحده - تبصره‌های ذیل به عنوان تبصره‌های ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ به ماده ۱۰۰ قانون شهرداری الحاق می‌شود. مفاد تبصره‌های ۳ و ۴ و ۵ فقط در محدوده شهرداری پایتخت اجرا می‌گردد و اجرای آنها در سایر شهرها موکول به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران است.

تبصره ۳ - مهندسان ناظر ساختمانها مکلفند نسبت به عملیات اجرایی ساختمان‌هایی که به مسئولیت آنها احداث می‌گردد از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی ضمیمه آن مستمراً نظارت کرده و در پایان کار مطابقت ساختمان با پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی را گواهی نمایند. هر گاه مهندس ناظر برخلاف واقع گواهی نماید و یا تخلف را به موقع به شهرداری اعلام نکند و موضوع منتهی به طرح در کمیسیون مندرج در تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری و صدور رأی بر تخریب ساختمان گردد شهرداری مکلف است

مراتب را به نظام معماری و ساختمانی منعکس نماید، شورای انتظامی نظام مذکور موظف است مهندس ناظر را در صورت ثبوت تقصیر برابر قانون نظام معماری و ساختمانی حسب مورد با توجه به اهمیت موضوع به ۶ ماه تا سه سال محرومیت از کار و در صورتی که مجدداً مرتکب تخلف شود که منجر به صدور رأی تخریب به وسیله کمیسیون ماده ۱۰۰ گردد، به حداکثر مجازات مذکور محکوم کند، مراتب محکومیت از طرف شورای انتظامی نظام معماری و ساختمانی در پروانه اشتغال درج و در یکی از جراید کثیرالانتشار اعلام می‌گردد. مأموران شهرداری نیز مکلفند در مورد ساختمانها نظارت نمایند و هر گاه از موارد تخلف در پروانه به موقع جلوگیری نکنند و یا در مورد صدور گواهی انطباق ساختمان با پروانه مرتکب تقصیری شوند طبق مقررات قانونی به تخلف آنان رسیدگی می‌شود و در صورتی که عمل ارتكابی مهندسان ناظر و مأموران شهرداری واجد جنبه جزایی هم باشد از این جهت نیز قابل تعقیب خواهند بود.

در مواردی که شهرداری مکلف به جلوگیری از عملیات ساختمانی است و دستور شهرداری اجراء نشود می‌تواند با استفاده از مأموران اجراییات خود و در صورت لزوم مأموران انتظامی برای متوقف ساختن عملیات ساختمانی اقدام نماید.

تبصره ۴ - شهرداری مکلف است از تاریخ دریافت تقاضای کتبی دائر به صدور گواهی‌های مندرج در تبصره‌های ۳ و ۵ حداکثر ظرف یک ماه گواهی مورد تقاضا را صادر و به متقاضی تسلیم نماید. و در صورت مشاهده تخلف مراتب را ظرف همان مدت کتباً به متقاضی اعلام کند. تبصره ۵ - دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام هر گونه معامله اعم از قطعی و رهنی در مورد ساختمانها گواهی پایان ساختمان در مورد ساختمانهای ناتمام گواهی عدم وقوع تخلف تا تاریخ انجام معامله را که توسط شهرداری صادر شده باشد ملاحظه و مراتب را در سند قید نمایند. در مورد ساختمانهایی که پروانه آن قبل از تصویب این قانون صادر شده باشد در صورتی که گواهی پایان ساختمان ارائه نشود و طرف معامله با علم به این که ممکن است مورد معامله مشمول مقررات تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری باشد به انجام معامله رضایت دهد ثبت آن با تصریح مراتب فوق در سند بلامانع است.

در مورد ساختمانهایی که قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر ایجاد شده و فاقد پروانه باشند گواهی شهرداری مبنی بر این که ساختمان قبل از تاریخ مذکور ایجاد شده و یا احراز موضوع از طرف دفترخانه و یا رضایت طرف معامله به این که ممکن است مورد معامله مشمول مقررات

تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری باشد به انجام معامله، با درج هر یک از مراتب فوق در سند، معامله آن بلامانع است.

تبصره ۶ - در مورد ساختمانهایی که تا تاریخ تقدیم لایحه این قانون (۲۵۳۵.۱۱.۲۴) پروانه ساختمانی آنها برای سکونت صادر شده ولی به علت تبدیل پارکینگ یا زیرزمین به محل سکونت یا احداث ساختمان مسکونی اضافه بر پروانه، تصمیم به تخریب آنها طبق تبصره یک ماده صد قانون شهرداری اتخاذ شده باشد یا موضوع به کمیسیون ماده ۱۰۰ احاله شده ولی منتهی به اتخاذ تصمیم نگردیده و یا با احراز تخلف تا تاریخ مذکور به کمیسیون ماده ۱۰۰ احاله نشده باشد در صورتی که ساختمان مورد تخلف به دیگری منتقل شده باشد شهرداری با دریافت حق پارکینگ مصوب انجمن شهر به میزانی که در تاریخ تقدیم لایحه این قانون مقرر بوده است و در صورتی که ساختمان مورد تخلف به دیگری منتقل نشده و در ملکیت مالک باقی باشد به جزء در مورد تبدیل پارکینگ به محل مسکونی مشروط بر این که احداث پارکینگ در نقشه پیشینی شده و تبدیل مجدد آن به پارکینگ به اصل ساختمان لطمه وارد نسازد با دریافت دو برابر حق پارکینگ مذکور برای هر متر مربع مورد تخلف گواهی پایان ساختمان صادر و از تخریب مورد تخلف خودداری خواهد کرد.

در صورتی که ساختمانهای مذکور به دیگری منتقل شده باشد متقلاً به می تواند وجوهی را که از این بابت به شهرداری پرداخت نموده از متخلف مطالبه کند.

تبصره ۷ - ساختمانهایی که پروانه ساختمان آنها قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر صادر شده است از شمول تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری معاف می باشد.

تبصره ۸ - در مورد آراء صادر از کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری هر گاه شهرداری یا مالک یا قائم مقام او از تاریخ ابلاغ رأی ظرف مدت ده روز نسبت به آن رأی اعتراض نمایند، مرجع رسیدگی به این اعتراض کمیسیون دیگر ماده ۱۰۰ خواهد بود که اعضاء آن غیر از افرادی باشند که در صدور رأی قبلی شرکت داشته اند. رأی این کمیسیون قطعی است.